

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-266-1-11>

ОБОРОНА ТА ОХОРОНА МОРСЬКОГО ПРОСТОРУ ТА УЗБЕРЕЖЖЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Федічев Андрій Валентинович

*старший викладач кафедри управління діями
Десантно-штурмових військ та морської піхоти
факультету Десантно-штурмових військ
Військова академія (м. Одеса)
м. Одеса, Україна*

У зв'язку з російською агресією проти України, актуальність проблем захисту національних інтересів та оборони кордонів й територіальних вод, тим паче на приморському напрямку й виключно у морській економічній зоні, як основному шляху наповнення бюджету нашої країни та в цілому логістичного сполучення країн Балто-Чорноморського регіону вийшло на перший план.

Сучасними військовими загрозами у Балто-Чорноморському регіоні є:

мінна – наявність залишків морських мін, як після Другої світової війни так й в ході розпочатої російської федерацією війни проти України, тобто застосування невідомої й некерованої зброї;

диверсійна діяльність – виведення з ладу об'єктів критичної інфраструктури;

терористична – використання або погроза використання застосування зброї проти цивільного об'єкта (судна), захоплення цивільних об'єктів;

блокада портів й шляхів мореплавства – наявність великої кількості військових кораблів й підводних човнів;

закриття морських зон (проведення стрільб) – для збільшення маршрутів маневрування суден;

недотримання законів ведення війни – постійне ігнорування й тлумачення законів на свій лад, під конкретну ситуацію.

Одним з найважливіших завдань при реагуванні на виникаючі загрози у сфері оборони Балто-Чорноморського регіону є об'єднання зусиль країн цього регіону для досягнення мети з мінімальним використанням ресурсів.

Швидке реагування та скоординовані дії Військово-Морських сил, Берегової охорони, Державної прикордонної служби й інших служб та Сил оборони нашої країни та країн Балто-Чорноморського регіону в цілому, можливе лише завдяки створенню, спільної автоматизованої системи висвітлення обстановки й реагування на загрози (далі – САС ВОРЗ). В якій би були взаємопов'язані бойові й небойові компоненти з

використанням інноваційних технологій. Також створення на регіональному рівні об'єднаного органу управління (штабу) та підрозділів різнорідних сил на Балтійському та Чорному морях, для реагування та усунення виявлених загроз.

Призначення системи та підрозділів різнорідних сил полягає у моніторингу ситуації, проведення аналізу, централізованого й безперервного здійснення управління діями та застосування всіх компонентів сектору безпеки учасників Балто-Чорноморського союзу з широким використанням й постійним оновленням інноваційних технологій на всіх рівнях для усунення загроз в найкоротший час.

На даний час кожна країна й їх відомства використовують власні подібні системи. Така діяльність в подальшому лише збільшуватиме витрати на їх утримання й вдосконалення. А найголовніше, що дана інформація дублюється та передається з величезними похибками до центрів прийняття рішень. Й тим самим унеможливує своєчасне прийняття рішення.

Дана САС ВОРЗ акумулює в собі всі інноваційні рішення, тобто всі функції по щодо оборони та охорони суден, морських портів, морського простору та узбережжя, а саме адміністрування програмних і технічних засобів, управління розподіленим обчислювальним процесом, захист від деструктивних впливів в умовах сучасного інформаційного протистояння, надання пропозицій для протидії з прогнозуванням наслідків.

Наступним завданням у забезпеченні оборони та охорони суден, морських портів, морського простору та узбережжя є застосування різнорідних безпілотних систем та платформ для надання можливості протидіяти загрозам на воді, під водою, у повітрі та на узбережжі. Сучасний розвиток таких систем та платформ у світі, дає змогу це зробити без зайвих зволікань. Тим паче, що наявні інноваційні технології, виробничі потужності у країнах учасниках Балто-Чорноморського союзу спроможні побудувати та задовільнити потреби безпекового сектору. Знову ж таки при об'єднанні зусиль всіх учасників економічні витрати будуть мінімальні для кожного.

У загальній картині комплексне використання інноваційних технологій, нових технічних розробок є ключовим компонентом для забезпечення оборони та охорони морського простору та узбережжя й готовності держави протистояти сучасним загрозам. Крім того, синхронізуючи зусилля всіх країн та різних підрозділів для досягнення спільної мети територіальної цілісності, будуть економічно виправданими.

Література:

1. Зеленюк Х. Безпека в Чорному морі: чому в НАТО відмовилися зупинити повзучу анексію Росії. Інтернет видання: *«Українська призма»*. 2021.

2. Заблоцький В. Міни на морі, прихована загроза. Інтернет видання: «Український тиждень». 2020.
3. Заблоцький В. Мінна загроза на морі. Інтернет видання: «DEFENSE EXPRESS». 2020.
4. Коршак С. Розбірка в Чорному морі: Туреччина відкинула загрози Путіна щодо «безпеки» зернового коридору ООН, конвої з зерном вийдуть в море. Інтернет видання: «Kyiv Post». 2022.